

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “ปัญหาและศักยภาพการผลิตกุหลาบเชิงพาดิษย์ ของกลุ่มผู้ปลูกกุหลาบในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” ได้มีการรวบรวม สิ่งพิมพ์ วารสารทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ประกอบด้วย

- 2.1 เทคโนโลยีการผลิตกุหลาบในเชิงพาดิษย์
- 2.2 สภาพการผลิตและการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกกุหลาบในอำเภอสันกำแพง
- 2.3 วิธีการตลาดและช่องทางการส่งออกกุหลาบ
- 2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เทคโนโลยีการผลิตกุหลาบในเชิงพาดิษย์

เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเพื่อการพาดิษย์ มีดังนี้

1. พันธุ์กุหลาบ

พันธุ์กุหลาบส่วนใหญ่ที่ปลูกเป็นไม้ตัดดอก พวกร Hybrid tea Rose (*Rosa hybrida*) ซึ่งเป็นกุหลาบลูกผสมที่เกิดจาก Tea rose และ Hybrid perpetual ดอกมีหลายสี ขนาดใหญ่ กลีบซ้อนและบานทน ทรงพุ่มของต้นตั้งตรง ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้ดอกกุหลาบกลุ่มนี้กันมากขึ้น สำหรับสีของดอกกุหลาบที่นิยมกันมีมากน้อยตามลำดับ ดังนี้ คือ สีแดง, สีชมพู, สีส้ม, สีเหลือง, สีขาว และสีม่วง พันธุ์กุหลาบที่ปลูกอยู่ในเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ที่ได้รับการส่งเสริมจากกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ พันธุ์อัลลาส, คริสเตียนดิออร์, มาเดอลอน, คาร์ดินาล, ฟรีสโก้, โยนีน่า, ทินนิกี้, ไมเก้, บลูมูน, เลดี้เอกซ์เฟริสเรด, ปาชาติน่า, โกลด์เมคัล, อะซูซี, ควีนสิริกิติ์, จุฬาลงกรณ์, เรดซัคเซส และยูโรป้า (จุฑามาศ, 2534 :8)

การคัดเลือกพันธุ์กุหลาบในปัจจุบันจะคำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่าที่ผู้บริโภคจะได้รับ มากกว่าการที่ดอกสวยสะดุดตาแต่เมื่อซื้อไปก็เหี่ยวทันที ดังนั้นเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์กุหลาบในปัจจุบันคือ

1. มีผลผลิตสูง ปัจจุบันกุหลาบดอกเล็กให้ผลผลิตสูงถึง 300 ดอก / ตร.ม. / ปี
2. อายุการปักแจกันนาน พันธุ์กุหลาบในสมัยทศวรรษที่แล้วจะบานได้เพียง 5-6 วัน ปัจจุบันกุหลาบพันธุ์ใหม่ๆ สามารถบานได้ทนถึง 16 วัน

3. กุหลาบที่สามารถดูน้ำได้ดี
4. กุหลาบที่ไม่มีหนามหรือหนามน้อยเพื่อความสะดวกในการจัดการ
5. สี สีแดงยังคงครองตลาดอยู่ รองลงมาคือสีชมพู สีอ่อนเย็นตา และสองสีในดอกเดียวกัน
6. กลิ่น เป็นที่น่าเสียดายที่กุหลาบกลิ่นหอมมักไม่ทน แต่ก็มีการผสมพันธุ์กุหลาบตัดดอกกลิ่นหอมบ้าง สำหรับห้องตลาด
7. มีความต้านทานโรค และทนความเสียหายจากการจัดการสูง

2. การตัดแต่งกิ่ง

การตัดแต่งกิ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปลูกกุหลาบ ต้องทำการตัดแต่งกิ่งกุหลาบตลอดปี เพื่อให้ทรงพุ่มของกุหลาบโปร่ง และแมลงต่างๆ เข้าทำลายได้ยาก ควรตัดแต่งกิ่งกุหลาบที่เป็นโรคและกิ่งที่แห้งออกให้หมด โดยใช้กรรไกรที่คมที่สุดในการตัดแต่ง ทำให้มีประโยชน์ในแง่ของการเก็บเกี่ยว ทำให้แคดส่องได้ทั่วถึงทั้งต้น สามารถสร้างอาหารได้มาก ทำให้ต้นสมบูรณ์ แข็งแรง ให้ดอกดีสีสวย และจะช่วยป้องกันกำจัดโรคแมลงให้หมดไป (อรดี, 2529 : 57) เกี่ยวกับการตัดแต่งกิ่งของเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มผู้ปลูกกุหลาบเชียงใหม่ได้ทำการฝึกอบรมเกษตรกรที่ปลูกกุหลาบในจังหวัดเชียงใหม่ โดยแนะนำว่า ต้องตัดแต่งกิ่ง 2 ครั้งในแต่ละปี คือ ครั้งแรกตัดแต่งกิ่งช่วงต้นฤดูฝน และการตัดแต่งกิ่งในช่วงต้นฤดูแล้ง คือ ตัดแต่งกิ่งเดือนกรกฎาคม และมีนาคม ของแต่ละปี

การตัดแต่งกิ่งกุหลาบปฏิบัติได้หลายวิธี แต่ละวิธีจะใช้หลักการที่คล้ายกัน คือตัดแต่งเพื่อให้ได้กิ่งที่สมบูรณ์เพื่อการตัดดอก และเพื่อให้ได้กิ่งกระโดง (water sprout หรือ bottom break) มากขึ้น และจะรักษาใบไว้กับต้นให้มากที่สุด เพื่อให้ได้กิ่งที่สมบูรณ์ที่สุด ควรรักษาให้พุ่มกุหลาบโปร่ง และไม่สูงมากเกินไป เพื่อสะดวกต่อการดูแลรักษา และแสงที่กระทบโคนต้นกุหลาบจะช่วยกระตุ้นให้เกิดกิ่งกระโดงอีกด้วย

3. การให้น้ำ

โดยทั่วไปมีการให้น้ำช่วงที่มีแดดจัดในช่วงประมาณ 09.00 น. และช่วง 15.00 น. โดยให้น้ำด้วยวิธีสปริงเกอร์ แบบน้ำหยด แบบใช้สายยางด้วยเครื่องปั้มน้ำ การให้น้ำกุหลาบควรให้น้ำบริเวณโคนต้นกุหลาบให้ชุ่มในปริมาณน้ำที่มากพอที่จะซึมลึกลงไปประมาณ 30 – 50 เซนติเมตร พอดี อย่าให้น้ำมากเกินไป ควรทิ้งช่วงให้น้ำดินมีโอกาสแห้งบ้าง เพื่อจะได้มีอากาศเพียงพอ ช่วยให้

ระบบรากแข็งแรงและยึดลำต้นได้ดีขึ้น ควรรดน้ำกุหลาบวันละ 1 ครั้ง แต่ถ้ามีฝนตกควรงดการให้น้ำกุหลาบ แต่ในทางที่ดีนั้นควรให้น้ำกุหลาบโดยใช้ระบบหยด เพื่อที่จะได้ผสมปุ๋ยลงไปใต้น้ำด้วย ทุกหยดของน้ำจะมีปุ๋ยในปริมาณที่เพียงพอทำให้การเจริญเติบโต และการออกดอกทั้งปริมาณและคุณภาพเป็นไปอย่างสม่ำเสมอตลอดฤดูกาลปลูก (คณัย, 2533 : 50)

4. การให้ปุ๋ย

การให้ปุ๋ยจะให้ปุ๋ยทางใบและทางรากหรือทางดินด้วยปุ๋ยสูตร 15 - 15 -15 และ 46 - 0 - 0 ในการให้ปุ๋ยทางดินจะต้องให้น้ำควบคู่กันไปด้วยเพื่อให้ปุ๋ยละลาย ซึ่งกุหลาบสามารถนำไปใช้ได้ การให้ปุ๋ยกุหลาบเมื่อปลูกกิ่งชำไปแล้ว 15 วัน สมควรที่จะต้องใส่ปุ๋ย สูตร 20 - 0 - 0 อัตรา 12.5 กิโลกรัม / ไร่ หลังจากนั้นอีก 2 เดือน จะใส่ปุ๋ยสูตร 16 - 16 -16 และ 20 - 0 - 0 อย่างละครึ่งคอกเคล้ากันในอัตรา 33 กิโลกรัม / ไร่ ต่อจากนั้นก็ใส่ปุ๋ยสูตร 15 - 15 -15 ทุกๆ 15 วัน ส่วนปุ๋ยทางใบจะให้พร้อมกับผสมยากำจัดศัตรูพืชเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้อีกทางหนึ่ง (สุนทร, 2534 : 44)

5. การใช้ฮอร์โมน

ฮอร์โมน คือ สารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช เช่น Indole - 3 butyric acid (IBA) Naphthalene acetic acid (NAA) และ Indole - 3 acetic acid (IAA) เกษตรกรมักนิยมใช้ฮอร์โมนซึ่งจะช่วยทำให้กุหลาบแตกตาดอกได้ดี ดอกกุหลาบจะมีสีสวยสด และทำให้ต้นกุหลาบสมบูรณ์มากขึ้น โดยจะใช้เดือนละ 2 - 3 ครั้ง / สัปดาห์ หลังจากทำการตัดแต่งกิ่งไปแล้ว โดยจะทำการฉีดฮอร์โมนในช่วงเช้า เพื่อให้กุหลาบปรุงอาหารแล้วนำไปใช้ในการติดตาดอก แล้วทำให้กุหลาบมีดอกมากขึ้นตามมา (พจนาน, 2533 : 26)

6. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น โรค แมลง และวัชพืช จะต้องทำการพ่นยาและทำการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยสารเคมีแบบน้ำ แบบผง หรือแบบสำเร็จรูป โรคและแมลงที่สำคัญของกุหลาบคือ โรคราน้ำค้าง โรคราแป้ง ไรแดง และเพลี้ยไฟ โดยจะฉีดยาป้องกันทุกๆ 7 วัน / ครั้ง ใช้สารเคมี เช่น ไรโดมิล (Ridomil), กำมะถัน (Sulphur evaporator) และแลนเนต (Lannate) (สนั่น, 2530 : 47)

7. การใช้โรงเรือนผลิตกุหลาบ

การปลูกกุหลาบในโรงเรือนมีประโยชน์ต่อการเพิ่มผลผลิตกุหลาบได้มากขึ้น เนื่องจากสามารถควบคุมน้ำ ปุ๋ย และอุณหภูมิได้ การใช้โรงเรือนผลิตกุหลาบที่ดี และเหมาะสมกับเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การสร้างโรงเรือนแบบหลังคาพลาสติกใส และโรงเรือนแบบตาข่ายเขียว แต่โรงเรือนแบบกระจกนั้นจะมีราคาแพงมากไป เกษตรกรจึงไม่นิยมโรงเรือนแบบกระจก การปลูกกุหลาบในโรงเรือนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยควบคุมสภาพแวดล้อม เพื่อให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของกุหลาบและให้คุณภาพดีด้วย เนื่องจากกุหลาบต้องการสภาพอากาศที่ค่อนข้างจำเพาะเพื่อการผลิตกุหลาบตัดดอกที่มีคุณภาพ สำหรับการปลูกกุหลาบในเขตร้อน โดยทั่วไปแล้วถ้าปลูกในที่สูงจะมีปัญหาน้อยกว่าในที่ราบ เนื่องจากในที่ราบจะมีอุณหภูมิสูง ความชื้นมีน้อย ตลอดจนความเข้มของแสงมาก ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทำการผลิตกุหลาบในโรงเรือน เพื่อควบคุมสภาพแวดล้อมได้ (อดิศร, 2534 : 5-6)

8. การบังคับให้กุหลาบออกดอกในเวลาที่ต้องการ

เนื่องจากความต้องการและราคากุหลาบจะสูงมากในบางเทศกาล เช่น วันขึ้นปีใหม่ หรือวันวาเลนไทน์ ดังนั้นหากบังคับให้กุหลาบออกดอกได้ตามเวลาที่ต้องการจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ก่อนอื่นต้องทราบว่ากุหลาบพันธุ์นั้นๆ ใช้เวลาเท่าไรจากตัดกิ่งจนถึงวันออกดอก จากนั้นจึงคำนวณกลับ

วิธีบังคับกุหลาบให้ออกดอกอาจทำได้ดังนี้

1. เมื่อเริ่มเห็นดอก (ขนาดเท่าเมล็ดถั่วเขียว) ลดการให้น้ำลงเรื่อยๆ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ แต่ยังให้ปุ๋ยที่มี P สูง N ต่ำ ในอัตราต่ำด้วย
2. งดให้น้ำเป็นเวลา 1 สัปดาห์ (เป็นเวลาที่ยอดบานเต็มที่แล้ว)
3. วันสุดท้ายของการงดน้ำให้ ตัดแต่งครั้งที่ 1 โดยตัดต่ำ ตามที่ได้อธิบายแล้ว และพยายามตัดให้อยู่ระดับเดียวกัน (ประมาณ 80 – 100 เซนติเมตร) หรืออาจต้องตัดต่ำกว่าการตัดปกติ แต่ให้เหนือใบที่สมบูรณ์
4. จากนั้นจึงให้น้ำเต็มที่โดยใช้น้ำสะอาดไม่ใส่ปุ๋ยประมาณ 15 – 20 ลิตรต่อตารางเมตร หลังจากนั้น 4 – 5 วัน จึงเริ่มให้น้ำและปุ๋ย
5. ตัดแต่งครั้งที่ 2 โดยการตัดต่ำ โดยคำนวณให้เหลือเวลาเท่ากับ จำนวนวันที่กุหลาบจะให้ดอก พร้อมตัดหลังวันตัดดอกเก่า ก่อนตัดดอกเพื่อเทศกาล (กองส่งเสริมพืชสวน, 2539)

9. การเก็บเกี่ยว

เกษตรกรจะทำการเก็บเกี่ยวในช่วงเวลาเช้า หรือตอนเย็น โดยทำการเก็บเกี่ยวด้วยกรรไกรตัดดอกไม้และมีคัตเตอร์คมๆ แล้วแช่น้ำเพื่อป้องกันดอกเหี่ยวช้ำ การเก็บเกี่ยวกุหลาบในการตัดดอกกุหลาบเพื่อส่งตลาด ปกติจะจัดทำอยู่ 2 แบบ คือ พวกที่ทำการตัดดอกตอนเย็นพวกหนึ่ง ซึ่งเริ่มตั้งแต่ประมาณ 15.00 น. เป็นต้นไป และอีกพวกหนึ่งจะทำการตัดดอกตอนเช้ามีด ซึ่งเริ่มตั้งแต่ประมาณ 03.00 น. โดยมีเหตุผลดังนี้ ในการตัดดอกตอนเย็นนั้นก็เพื่อให้ใบพืชได้ปรุงอาหารเก็บไว้ให้เต็มที่ในช่วงตอนกลางวัน ทำให้กุหลาบมีอาหารที่ติดอยู่นั้น จะช่วยให้ดอกทนอยู่ได้นานวัน (สายชล, 2531 : 78)

ระยะที่เหมาะสมในการตัดดอกกุหลาบนั้นจะแตกต่างกันตามพันธุ์ แต่หลักการทั่วไปคือ ควรตัดดอกกุหลาบในระยะที่ยังหุบแน่นที่สุด แต่สามารถบานได้เมื่อปักแจกันใส่น้ำธรรมดา หากตัดดอกที่ตูมเกินไปดอกจะไม่บาน และดอกดอกตกเมื่อปักแจกัน ถ้าตัดดอกบานเกินไป ดอกจะได้รับความเสียหายได้ง่ายจากการขนส่ง ดอกบานเร็ว และอายุการปักแจกันสั้น ควรตัดดอกช่วงเช้า หรือเย็น ไม่ควรตัดดอกช่วงกลางวัน

ขั้นตอนปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

1. ตัดดอก เมื่อตัดแล้วไม่ควรตัดใบหรือหนามออก
2. แช่ดอกในน้ำอุ่น เพื่อให้ดอกกุหลาบดูดซับน้ำได้เต็มที่หลังตัด โดยน้ำที่ใช้ควรมีอุณหภูมิประมาณ 41 – 43 องศาเซลเซียส และแช่นาน 0.5 – 1 ชั่วโมง ควรปรับ พีเอช (PH) ของน้ำให้เท่ากับ 3 โดยใช้กรดซิตริก หรือประมาณการตามคุณภาพน้ำดังนี้
 - น้ำอ่อน ใส่กรดซิตริก 0.1 กรัมต่อลิตร
 - น้ำปกติ ใส่กรดซิตริก 0.3 กรัมต่อลิตร
 - น้ำกระด้าง ใส่กรดซิตริก 0.7 กรัมต่อลิตร

โดยปกติแล้วขั้นตอนนี้จะทำได้ในแปลงปลูกโดยเตรียมถังใส่น้ำยาไว้หัวแปลง และนำกุหลาบที่ตัดใส่ถังไว้ในอุณหภูมิปกติ

3. แช่น้ำยารักษาสภาพดอกไม้ เพื่อรักษาสภาพดอกกุหลาบให้สด โดยแช่น้ำยารักษาสภาพดอกไม้ นาน 2 – 3 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 2 องศาเซลเซียส น้ำยารักษาสภาพดอกไม้มีสูตรดังนี้
 - กรดซิตริกแอซิด ให้ปรับ พีเอช เท่ากับ 3 หรือจะประมาณตามคุณภาพน้ำดังข้อ 2
 - น้ำตาล 20 กรัมต่อลิตร

- HQC (8-Hydroxyquinoline citrate) 0.1 กรัมต่อลิตร หรือ แคปแทน 0.016 กรัมต่อลิตร

10. หอ้งแช่เย็นเพื่อทำการเก็บรักษาดอกกุหลาบ

การแช่เย็นนั้นเป็นเทคโนโลยีในการเก็บรักษาดอกกุหลาบเพื่อป้องกันดอกกุหลาบบาน ทำให้ดอกกุหลาบสด และยืดอายุให้กุหลาบใช้งานได้นานวัน โดยใช้อุณหภูมิประมาณ 1 – 2 องศาเซลเซียส มีความชื้นประมาณ 70 – 80 เปอร์เซ็นต์ เพื่อช่วยลดการสูญเสียน้ำ (สุรพงษ์ , 2535 : 25)

11. การขนส่ง

การขนส่งกุหลาบในปัจจุบันนิยมใช้รถห้องเย็นเพื่อเป็นการควบคุมอุณหภูมิให้อยู่ในระดับ 1 – 2 องศาเซลเซียส ขณะนำไปส่งร้านขายดอกไม้ขายส่งและขายปลีก ตลอดจนพ่อค้าคนกลาง ทั้งนี้จะต้องทำการขนส่งอย่างรวดเร็ว และอาจจะขนส่งด้วยเครื่องบิน เพราะให้ความสะดวก รวดเร็ว และ ทันเวลาของผู้ต้องการดอกกุหลาบ แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง (สมเพียร, 2534 : 53)

12. การตลาด

การตลาดของกุหลาบซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประเภท คือ ผู้ปลูก พ่อค้าคนกลาง และผู้ซื้อหรือผู้ใช้ คนกลางอาจจะเป็นผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้า ซึ่งขึ้นอยู่กับระบบตลาด การตลาดของดอกไม้มีหลายระบบ ซึ่งขึ้นอยู่กับเกษตรกรนั้นจะส่งไปขายยังผู้ใช้ด้วยวิธีใด (สายชล, 2529: 115)

2.2 สภาพการผลิตและการตลาดของกลุ่มผู้ปลูกกุหลาบในอำเภอสันกำแพง

อำเภอสันกำแพง เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีเกษตรกรปลูกกุหลาบเป็นอาชีพกันมาก ผลผลิตในแต่ละวันมีปริมาณมาก จึงมีการรวมกลุ่มกันเพื่อลดปัญหาด้านการตลาด โดยการรวบรวมผลผลิตกุหลาบจากเกษตรกรและนำไปจำหน่ายให้แก่พ่อค้าส่ง ทั้งนี้เพื่อที่จะได้มีอำนาจในการต่อรองเกี่ยวกับราคาและความมั่นคงของตลาด ซึ่งได้การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นคว้าถึงสภาพการผลิตและการตลาด ของกลุ่มผู้ปลูกกุหลาบในอำเภอสันกำแพงทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มกุหลาบฮิมคอย กลุ่มกุหลาบกรุงเก่า กลุ่มกุหลาบสองฝั่งฮอน กลุ่มกุหลาบล้านตอง และกลุ่มกุหลาบริมดง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มกุหลาบฮิมตอย

ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2536 โดยนายวิชัยศักดิ์ ใจเทพ ปัจจุบัน (พ.ศ. 2542) มีสมาชิกกลุ่ม 140 คน

กลุ่มทำหน้าที่ในการรวบรวมกุหลาบจากสมาชิกกลุ่ม แล้วนำมาจำหน่ายให้กับพ่อค้าขายส่ง และเพื่อประกันความเสี่ยงด้านการตลาด โดยทางกลุ่มจะมีการตกลงกับพ่อค้าขายส่ง เกี่ยวกับเงื่อนไขในการรับซื้อ การบริหารงานของกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1. ด้านการผลิต

ด้านการผลิตทางกลุ่มจะมีคณะกรรมการฝ่ายไร่ 2 คน ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษา และวิธีการปลูกให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก ทางกลุ่มกำหนดโควต้าไว้ว่าเกษตรกรแต่ละคนจะต้องปลูกกุหลาบไม่เกิน 3,000 ต้น และกำหนดพันธุ์กุหลาบที่ปลูกด้วย เพื่อให้สีของดอกกุหลาบเป็นไปตามความต้องการของตลาด ซึ่งกลุ่มจะให้เกษตรกรหาต้นตอกุหลาบเอง และทางกลุ่มจะติดตามให้ฟรี แต่ในกรณีที่สมาชิกไม่สามารถหาต้นตอเองได้ ทางกลุ่มจะจัดหาให้และติดตามให้เรียบร้อยคิดราคาต้นละ 5 บาท สำหรับพันธุ์ที่กลุ่มนำมาให้สมาชิกปลูกนั้นส่วนใหญ่จะเป็นพันธุ์ที่ประธานกลุ่มหามาเอง แต่บางทีก็มีบ้างที่นำมาจากกลุ่มกุหลาบเชียงใหม่ ซึ่งประธานกลุ่มเป็นสมาชิกอยู่ สายพันธุ์ที่ทางกลุ่มให้สมาชิกปลูกส่วนใหญ่ได้แก่

กุหลาบสีแดง พันธุ์ดัลลัส และคาร์ดินาล

กุหลาบสีโอรส พันธุ์ซาเฟียร์

กุหลาบสีขาว พันธุ์ทีนี่เก้

นอกจากนี้ ทางกลุ่มยังให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกด้วยการจัดหาปุ๋ย และยาฆ่าแมลง มาจำหน่ายให้สมาชิกในรูปของเงินเชื่อ และจะหักตามใบเสร็จที่เกษตรกรเอาไปทุกๆ 15 วัน

2. ด้านการตลาด กลุ่มแบ่งการบริหารงานด้านการตลาดออกเป็น 2 ด้านคือ

- **ด้านการรับซื้อ** กลุ่มจะทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมดอกกุหลาบจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรจะทำหน้าที่ในการคัดเกรด และบรรจุหีบห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ พร้อมเขียนหมายเลขสมาชิกไว้บนห่อด้วย ทางกลุ่มจะรับซื้อดอกกุหลาบจากเกษตรกรในราคาประกันตามเกรดดังนี้

เกรดจีว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 30 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 60 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 75 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 3 บาท

เกรด B ก้านยาว 55 ซม. ขึ้นไป ราคา ดอกละ 5 บาท

เกรด A ก้านยาว 65 ซม. ขึ้นไป ราคา ดอกละ 7 บาท

ปริมาณดอกกุหลาบที่รับซื้อสูงสุด 100,000 ดอกต่อวัน และต่ำสุด 20,000 ดอกต่อวัน การรับซื้อดอกกุหลาบทางกลุ่มจะรับซื้อเป็นเงินเชื่อและจะจ่ายให้กับเกษตรกรทุกๆ 15 วัน พร้อมกับหักค่ายาฆ่าแมลง และปุ๋ยที่เกษตรกรนำไปจากกลุ่ม

- ด้านการขาย ด้านการขายทางกลุ่มจะขายดอกกุหลาบที่รวบรวมจากเกษตรกรให้กับพ่อค้าขายส่งที่เข้ามารับซื้อดอกกุหลาบจากที่ทำการกลุ่ม กลุ่มจะนำปริมาณกุหลาบที่รวบรวมได้ในแต่ละวัน มาจัดแบ่งโควต้าให้กับพ่อค้าทั้ง 6 คน ตามกำลังของพ่อค้าแต่ละคน ดังนี้ 30%, 20%, 20%, 15%, 15% และเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการตลาดพ่อค้าจะต้องทำการตกลงกับกลุ่มว่าถ้าปริมาณดอกกุหลาบมากก็จะรับซื้อมาก ถ้ามีน้อยก็จะรับซื้อน้อย และพ่อค้าแต่ละรายจะต้องตกลงรับซื้อดอกกุหลาบจากกลุ่มไม่ต่ำกว่า 1 ปี และถ้าจะเลิกรับซื้อจะต้องบอกกลุ่มก่อนหรือหาพ่อค้าอื่นมาแทน พ่อค้าขายส่งจะชำระเงินให้แก่กลุ่มทุกๆ 15 วัน ราคาที่กลุ่มขายดอกกุหลาบให้กับพ่อค้าทางกลุ่มจะบวกค่าบริการเพิ่ม และคิดราคาตามเกรด ดังนี้

เกรดจิว ก้านยาว 30-35 ซม. ราคา 35 บาท / ห่อ (50 ดอก)

เกรดสั้น ก้านยาว 35-40 ซม. ราคา 70 บาท / ห่อ (50 ดอก)

กรดยาว ก้านยาว 40-45 ซม. ราคา 85 บาท / ห่อ (50 ดอก)

เกรด C ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป ราคา ดอกละ 5 บาท

เกรด B ก้านยาว 55 ซม. ขึ้นไป ราคา ดอกละ 7 บาท

เกรด A ก้านยาว 65 ซม. ขึ้นไป ราคา ดอกละ 9 บาท

การจัดสรรผลประโยชน์ กลุ่มจะแบ่งผลกำไรเข้ากลุ่มร้อยละ 10 ของผลกำไรทั้งหมด เพื่อใช้ในการบริหาร และนำผลกำไรที่เหลือ แบ่งสรรให้กับคณะกรรมการแต่ละคนเท่าๆ กัน

2. กลุ่มกุหลาบกรุงเก่า

ก่อตั้งเมื่อปี 2537 โดยนายทินกร คนสุข ปัจจุบัน(พ.ศ.2542) มีสมาชิก 65 คน

กลุ่มจะทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมผลผลิตกุหลาบจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่นำมาจำหน่ายให้กับพ่อค้าขายส่ง ลูกค้าประจำ และชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีงานพิธีต่างๆ ด้วยเหตุนี้ทางกลุ่มจึงเน้นคุณภาพและชนิดของดอกกุหลาบให้เป็นไปตามที่ตลาดต้องการ กลุ่มจึงมีการแบ่งการบริหารออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการผลิต

กลุ่มกุหลาบจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ และส่งเสริมการปลูกแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่ม เกษตรกรผู้เป็นสมาชิกจะเป็นผู้ดำเนินการปลูกกุหลาบ ซึ่งสมาชิกจะต้องแจ้งกับกลุ่มว่าจะปลูกกุหลาบในพื้นที่ที่ใด แล้วกลุ่มจะเป็นผู้กำหนดว่า ให้ปลูก 3,000 ต้นต่อไร่ โดย 3,000 ต้น จะคิดเทียบเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และให้ปลูกกุหลาบสีแดง 40% ของกุหลาบทั้งหมด สีชมพู 40% ของกุหลาบทั้งหมด ส่วนที่เหลือ 20% ของกุหลาบทั้งหมดจะให้ปลูกกุหลาบสีขาว สีเหลือง สีส้ม ทั้งนี้เพื่อให้ผลผลิตที่ออกมาเป็นไปตามความต้องการของตลาด สำหรับต้นกล้าที่เกษตรกรนำไปปลูกนั้น ถ้าเกษตรกรสามารถหาต้นต่อที่เป็นกุหลาบป่าได้เอง กลุ่มจะเป็นผู้ติดตามกิ่งพันธุ์ให้ คิดราคาต้นละ 3 บาท แต่ถ้าเกษตรกรไม่สามารถหาต้นต่อได้ทางกลุ่มจะหาให้และติดตามกิ่งพันธุ์ให้เรียบร้อย คิดราคาต้นละ 5 บาท ส่วนพันธุ์กุหลาบที่กลุ่มแนะนำให้เกษตรกรปลูกนั้น เป็นพันธุ์ที่กลุ่มนำมาจากกลุ่มกุหลาบเชียงใหม่ เนื่องจากประธานกลุ่มเป็นสมาชิกของกลุ่มกุหลาบเชียงใหม่ สายพันธุ์ที่ทางกลุ่มให้สมาชิกปลูก ได้แก่

กุหลาบสีแดง	พันธุ์ดัลลัส, พันธุ์คาร์ดินาล, และเรดวันเดอร์
กุหลาบสีชมพู	พันธุ์เปอร์เซีย, พันธุ์ดิโพลเม็ต และพันธุ์โนเบลส
กุหลาบสีขาว	พันธุ์ทีนี่เก้
กุหลาบสีเหลือง	พันธุ์เอ็มเบ็ม
กุหลาบสีส้ม	พันธุ์ราฟาเอลล่า

โดยทางกลุ่มกุหลาบกรุงเทพฯจะมีแปลงทดลองสายพันธุ์ และขยายสายพันธุ์ ในพื้นที่ 2 ไร่ ปลูกทั้งหมด 7,000 ต้น นอกจากนี้ทางกลุ่มกุหลาบจะมีหัวหน้ากลุ่ม เป็นผู้ที่จะคอยเข้าไปตรวจสอบกุหลาบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปลูกแก่เกษตรกรผู้เป็นสมาชิก ส่วนด้านการส่งเสริมการปลูกนั้น ทางกลุ่มจะมีการจัดจำหน่ายปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ฮอร์โมน ให้แก่เกษตรกรเป็นเงินเชื่อ และจำหน่ายในราคาที่ถูกกว่าท้องตลาดเพราะกลุ่มซื้อจากบริษัทจำหน่ายโดยตรง

2. ด้านการตลาด

กลุ่มกุหลาบจะมีผู้ร่วมงานด้านนี้อีก 2 คน ด้านการตลาดกลุ่มจะแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

- **ด้านการซื้อ** กลุ่มจะรับซื้อดอกกุหลาบจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิก โดยจะมีการแบ่งราคาดอกกุหลาบออกตามเกรด ซึ่งราคาของดอกกุหลาบที่แบ่งตามเกรดนั้น จะเป็นราคาที่ทางกลุ่มกุหลาบได้มีการร่วมกันกำหนดราคาพร้อมกับกลุ่มกุหลาบอีก 4 กลุ่ม ในอำเภอสันกำแพง ได้

แก่ กลุ่มกุหลาบฮิมดอย กลุ่มกุหลาบสองฝั่งออน กลุ่มกุหลาบล้านตอง และกลุ่มกุหลาบริมดง ราคาที่กลุ่มรับซื้อจากเกษตรกร คือ

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 35 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 60 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 80 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา 70 บาท / ห่อ (30 ดอก)

ราคาที่กลุ่มรับซื้อสำหรับกุหลาบสีขาว ราคาจะต่ำกว่าดอกสีอื่นๆ เกรดละ 10 บาท

การรับซื้อจากเกษตรกร ทางกลุ่มจะให้เกษตรกรเป็นผู้คัดเกรดดอกกุหลาบ พร้อมบรรจุหีบห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ และเขียนหมายเลขสมาชิกของตนติดไว้ที่ห่อ เนื่องจากทางกลุ่มจะไม่มี การนำมาคัดเกรดดอกอีกครั้งหนึ่ง ทางกลุ่มเพียงแต่จะทำหน้าที่การบันทึกว่ารับซื้อจากเกษตรกรภายในวันนั้นจำนวนกี่ห่อ ยกเว้นกุหลาบที่มีจำนวนเหลือจากการบรรจุห่อของเกษตรกรแต่ละราย ทางกลุ่มจะนำมาคัดเกรด และนำมาบรรจุห่อ ให้ได้ขนาดห่อและเกรดตามที่กลุ่มกำหนด การรับดอกกุหลาบจากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก กลุ่มจะจ่ายเงินค่าดอกกุหลาบให้แก่เกษตรกร โดยจะจ่าย 10 วันต่อครั้ง พร้อมกับหักค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และฮอร์โมนที่เกษตรกรซื้อจากกลุ่ม

- ด้านการขาย การขายดอกกุหลาบทางกลุ่มจะขายให้แก่

พ่อค้าขายส่ง ที่มารับซื้อกุหลาบจากกลุ่มเอง มีจำนวนพ่อค้าขายส่งทั้งหมด 5 คน โดยทางกลุ่มจะเป็นผู้จัดสรรโควต้าปริมาณดอกกุหลาบให้แก่พ่อค้าแต่ละคน การแบ่งจำนวนกุหลาบให้แก่พ่อค้าทางกลุ่มจะแบ่งเป็น เปอร์เซนต์ จาก 80% ของปริมาณกุหลาบทั้งหมดในแต่ละวัน ซึ่งมีการแบ่งดังนี้ 25%, 20%, 15% และ 10% ให้แก่พ่อค้ารายใหญ่และรายเล็กตามลำดับ กลุ่มจะคิดราคาขายส่งให้กับพ่อค้า โดยจะคิดค่าบริการห่อละ 10 บาท จากราคาที่รับซื้อจากเกษตรกร ราคาขายกุหลาบให้กับพ่อค้าขายส่ง แบ่งตามเกรดดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 45 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 70 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 90 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา 80 บาท / ห่อ (30 ดอก)

ราคาที่กลุ่มขายสำหรับกุหลาบสีขาว ราคาจะต่ำกว่าดอกสีอื่นๆ เกรดละ 10 บาท

การจ่ายเงินของพ่อค้าขายส่งในการซื้อกุหลาบ จะจ่ายชำระเท่ากับจำนวนวันที่กลุ่มจ่ายให้เกษตรกร คือ 10 วันต่อครั้ง ในกรณีที่กุหลาบที่นำไปจากกลุ่มมีปัญหาไม่ได้ขนาดและคุณภาพตาม

ต้องการ พ่อค้าจะส่งคืนกลุ่มทั้งห่อ แล้วกลุ่มจะตรวจดูจากหมายเลขสมาชิกว่าเป็นของสมาชิกคนใด แล้วจะนำไปหักเงิน และตัดเดือนสมาชิกในกลุ่มต่อไป

ลูกค้าประจำของกลุ่มและชาวบ้านในหมู่บ้านกรณีที่จะมีงานพิธีต่างๆ ทางกลุ่มจะเป็นผู้จัดการในการบรรจุหีบห่อและขนส่งไปให้ลูกค้าโดยลูกค้าประจำทางกลุ่มจะมี 3 ราย อยู่ในภาคต่างๆ เช่น ภาคอีสาน ภาคใต้ กลุ่มจะขนส่งผ่านทางรถไฟ เครื่องบิน และรถทัวร์ ส่วนการชำระเงินของลูกค้าประจำจะโอนผ่านบัญชีกลุ่มกุหลาบกรุงเก่า และให้โอนเป็นงวดๆ ละ 10 วัน ด้านชาวบ้านที่มีงานพิธีต่างๆ ทางกลุ่มจะจัดส่งให้ถึงบ้าน ราคาของดอกกุหลาบ สำหรับลูกค้าประจำและชาวบ้านทางกลุ่มจะคิดในราคาเดียวกับพ่อค้าขายส่ง

นอกจากนี้กลุ่มยังมีห้องเย็นขนาด 3 x 3 เมตร ที่สามารถเก็บดอกกุหลาบได้ 30,000 ดอก เพื่อสำหรับเก็บดอกกุหลาบที่พ่อค้าขายส่งไม่สามารถขนส่งหมดก็จะฝากไว้และเก็บสต็อกของลูกค้าประจำและของชาวบ้านที่ซื้อ

การจัดสรรผลประโยชน์ ทางกลุ่มจะแบ่งผลกำไรหลังหักค่าใช้จ่ายออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะคิด 10% ของผลกำไรทั้งหมด เข้ากลุ่มเพื่อใช้เป็นค่าดำเนินงาน และอีกส่วนจะแบ่งเป็น 3 ส่วนเท่าๆ กัน ให้แก่ผู้ดำเนินงานของกลุ่ม

3. กลุ่มกุหลาบสองฝั่งดอน

กลุ่มเริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยนายอุดม ปาลี ปัจจุบัน (พ.ศ. 2542) มีสมาชิกจำนวน 70 คน

กลุ่มทำหน้าที่ในการรวบรวมผลผลิต กุหลาบจากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกแล้วนำผลผลิตนั้นจำหน่ายให้แก่พ่อค้าขายส่ง และขายปลีก ให้กับลูกค้าในหมู่บ้านที่มีงานพิธีต่างๆ การดำเนินงานของกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการผลิต

ด้านการผลิตทางกลุ่มจะทำหน้าที่ในด้านการให้คำแนะนำในการดูแลรักษาต้นกุหลาบ เกี่ยวกับโรคแมลง ทั้งด้านการป้องกันและกำจัด โดยมีคณะกรรมการฝ่ายไร่ เวียนกันตรวจไร่ของสมาชิก ทางกลุ่มจะกำหนดโควตาในการผลิตให้กับเกษตรกร ไม่ให้ปลูกเกิน 10,000 ต้น ส่วนด้านพันธุ์กุหลาบนั้นทางกลุ่มจะให้คณะกรรมการฝ่ายตรวจไร่เป็นผู้กำหนดว่าในแต่ละสวนควรปลูกกุหลาบสีแดง, สีชมพู, สีขาว จำนวนกี่ต้น จะมีสมาชิกเพียงไม่กี่รายที่ปลูกสีอื่นด้วย เช่น กุหลาบสีส้ม สีเหลือง ต้นพันธุ์กุหลาบที่เกษตรกรจะปลูกนั้น ถ้าเกษตรกรสามารถหาต้นต่อได้เอง กลุ่มจะติดตามให้คิดราคาต้นละ 2 บาท หรือ เกษตรกรจะติดตามเองก็ได้ ส่วนเกษตรกรที่ไม่สามารถหาต้นต่อกุหลาบได้

และไม่สามารถติดตามได้เอง กลุ่มจะหาต้นตอและติดตามให้ คิดราคาต้นละ 6 – 7 บาท สายพันธุ์ที่ทางกลุ่มให้เกษตรกรปลูกได้แก่

กุหลาบสีแดง	พันธุ์คาลัส และคาร์ดินาล
กุหลาบสีชมพู	พันธุ์ไบคอลลพริง, ดิโพลเม็ต, ซูเบลส, โนเบลส, เปอร์เซีย, ลิเวีย และ เปอร์เซีย
กุหลาบสีขาว	พันธุ์ทีนี่เก้
กุหลาบสีเหลือง	พันธุ์เอ็มเบ็ม และคอนเฟสตีบ
กุหลาบสีส้ม	พันธุ์ราฟาเอลรา

นอกจากนี้ทางกลุ่มยังได้จัดตั้งร้านค้ากลุ่ม ซึ่งก่อตั้งขึ้นจากการรวมหุ้นของคณะกรรมการในกลุ่ม เพื่อขายสินค้าต่างๆ เช่น ยาฆ่าแมลง ปุ๋ย ของใช้ในชีวิตประจำวัน ให้กับเกษตรกรในรูปแบบของเงินเชื่อ และในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด

2. ด้านการตลาด การบริหารงานทางด้านการตลาดทางกลุ่มแบ่งการบริหารงานออกเป็น 2 ด้าน คือ

- ด้านการรับซื้อ การรับซื้อทางกลุ่มจะรับซื้อจากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก ในช่วงเช้าถึงเที่ยงของทุกๆ วัน แต่สำหรับดอกที่มีการคัดเกรด ตั้งแต่เกรด C, B, A ทางกลุ่มจะให้เกษตรกรมาส่งให้ทางกลุ่มก่อน 10.30 น.ของทุกๆ วัน เกษตรกรจะคัดเกรดดอกกุหลาบของตนมาก่อน และจะบรรจุหีบห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ แล้วคณะกรรมการฝ่ายคัดดอกจะมาทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ส่วนดอกกุหลาบที่เหลือจากการบรรจุหีบห่อนั้น เกษตรกรจะนำมารวมกันที่กลุ่มเพื่อให้ทางคณะกรรมการคัดเกรด และบรรจุหีบห่อเอง และรับซื้อในราคาดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 30 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 50 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 70 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 3 บาท
เกรด B	ก้านยาว 55 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 5 บาท
เกรด A	ก้านยาว 65 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 7 บาท

การรับซื้อดอกกุหลาบ ทางกลุ่มจะรับซื้อเป็นเงินเชื่อและจะจ่ายเงินค่าดอกกุหลาบให้เกษตรกรทุกๆ 10 วัน พร้อมกับหักค่ายาฆ่าแมลง ปุ๋ย และของใช้ต่างๆ ที่เกษตรกรซื้อจากร้านค้าของกลุ่ม ปริมาณดอกกุหลาบที่ทางกลุ่มซื้อสูงสุด 150,000 ดอกต่อวัน ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และในช่วง

นี้ราคาดอกกุหลาบจะสูงขึ้นมาก ทางกลุ่มก็จะรับซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาเดิม 3 เท่า ส่วนปริมาณที่รับซื้อต่ำสุดประมาณ 40,000 – 50,000 ดอก / วัน

- **ด้านการขาย** การขายดอกกุหลาบทางกลุ่มจะมีคณะกรรมการฝ่ายการตลาดเป็นผู้บริหารงานในด้านการขาย คณะกรรมการจะเป็นฝ่ายกำหนดโควต้าให้แก่พ่อค้าที่จะมารับซื้อจากกลุ่มที่มีพ่อค้าทั้งหมด 5 คน ซึ่งจะมีทั้งพ่อค้าในจังหวัดเชียงใหม่และในกรุงเทพฯ สำหรับพ่อค้าในกรุงเทพฯ ทางกลุ่มจะทำการบรรจุและขนส่งไปยังท่ารถที่จะไปกรุงเทพฯ การจัดสรรโควต้าให้กับพ่อค้ามีดังนี้ 25%, 25%, 20%, 20% และ 10% ตามลำดับ ราคาดอกกุหลาบที่ทางกลุ่มขายมีดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 35 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 60 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 80 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 5 บาท
เกรด B	ก้านยาว 55 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 7 บาท
เกรด A	ก้านยาว 65 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 9 บาท

การขายดอกกุหลาบ กลุ่มจะกำหนดให้พ่อค้าจ่ายค่ากุหลาบทางกลุ่มทุกๆ 5 วัน นอกจากนี้ทางกลุ่มยังมีการขายปลีก ให้กับลูกค้าในหมู่บ้านที่บ้านมีงานพิธีต่างๆ ราคาดอกกุหลาบทางกลุ่มจะคิดราคาขายส่ง เช่นเดียวกับพ่อค้าขายส่ง

การจัดสรรผลประโยชน์ ทางกลุ่มจะนำผลกำไรที่ได้รับหักเข้ากลุ่ม 10% ของผลกำไรทั้งหมด เพื่อใช้จ่ายเป็น ค่าน้ำ ค่าไฟ และสวัสดิการของกลุ่ม เช่น กาแฟ โอวัลติน ให้เกษตรกร พ่อค้า และคณะกรรมการ ส่วนที่เหลือจะนำมาแบ่งให้เท่าๆ กัน ให้กับคณะกรรมการแต่ละคน

4. กลุ่มกุหลาบล้านตอง

กลุ่มเริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2538 โดยนายชลอ อุปคำ ปัจจุบัน(พ.ศ. 2542) มีสมาชิกทั้งหมด 71 คน

กลุ่มจะทำหน้าที่ในการรวบรวมผลผลิตกุหลาบจากเกษตรกรผู้เป็นสมาชิกกลุ่ม โดยที่สมาชิกแต่ละคนจะต้องทำสัญญากับกลุ่มว่าจะส่งผลผลิตของตนให้กลุ่มที่เดียว และกลุ่มจะให้ราคาประกัน การบริหารงานกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านการผลิต

ด้านการผลิตทางกลุ่มจะมีฝ่ายตรวจไร่ 2 คน เป็นผู้ดูแลและให้คำแนะนำในการปลูกให้กับเกษตรกรผู้เป็นสมาชิก เมื่อเกษตรกรเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม ทางกลุ่มจะเข้าไปตรวจดู

สภาพพื้นดินว่าเหมาะสมที่จะปลูกกุหลาบหรือไม่ ควรบำรุงดินอย่างไร และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลกุหลาบแต่ละพันธุ์ให้เกษตรกร ส่วนด้านการจัดหาพันธุ์นั้น ทางกลุ่มจะให้เกษตรกรหาต้นตอกุหลาบป่าเอง และทางกลุ่มจะไปติดตามถึงพันธุ์ให้ คิดค่าติดตามต้นละ 1 บาท พันธุ์ที่กลุ่มนำมาให้เกษตรกรปลูก หัวหน้ำกลุ่มนำมาจากกลุ่มกุหลาบเชียงใหม่ มีพันธุ์กุหลาบทั้งหมด 3 พันธุ์ได้แก่

กุหลาบสีแดง พันธุ์คาลีส และพันธุ์เรดไวโอเล็ต

กุหลาบสีชมพู พันธุ์เปอร์เซีย

คณะกรรมการฝ่ายตรวจไร่จะออกตรวจสภาพไร่ทุกวัน โดยจะตรวจเวียนกันไปในแต่ละไร่ของเกษตรกร เพื่อให้คำแนะนำในการดูแลรักษา นอกจากนี้ทางกลุ่มยังได้มีการติดต่อกับบริษัทขายปุ๋ย ยามาแมลง และฮอร์โมน โดยตรง เพื่อนำมาจำหน่ายให้กับสมาชิกกลุ่มในราคาที่ถูกลงและเป็นเงินเชื่อ

2. ด้านการตลาด ทางกลุ่มแบ่งการบริหารงาน ออกเป็น 2 ด้านคือ

- ด้านการรับซื้อ การรับซื้อดอกกุหลาบ ทางกลุ่มจะให้เกษตรกรเป็นผู้คัดเกรดและบรรจุหีบห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งเขียนหมายเลขสมาชิกติดมาบนห่อด้วย ส่วนดอกกุหลาบที่เหลือจากการบรรจุหีบห่อ กลุ่มจะให้เกษตรกรนำมาที่กลุ่มโดยไม่ต้องห่อ แล้วทางกลุ่มจะมีคณะกรรมการฝ่ายคัดดอกตรวจสอบการคัดเกรดของเกษตรกรในแต่ละห่อ และรวบรวมกุหลาบที่เหลือจากเกษตรกรเป็นเงินเชื่อ โดยจะจ่ายค่าดอกให้เกษตรกรทุกๆ 15 วัน พร้อมหักค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และฮอร์โมน ที่เกษตรกรนำไปจากกลุ่ม ในด้านราคาที่รับซื้อ ทางกลุ่มจะรับซื้อในราคาดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 30 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 50 บาท / ห่อ (50 ดอก)
กรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 75 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 4 บาท
เกรด B	ก้านยาว 55 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 6 บาท
เกรด A	ก้านยาว 65 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 8 บาท

ปริมาณดอกกุหลาบที่รับซื้อสูงสุด 15,000 ดอก / วัน และช่วงการคัดเกรดดอก จะคัดในช่วงเดือนที่ดอกออกมากๆ คือเดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์

- ด้านการขาย การขายดอกกุหลาบทางกลุ่มจะมีฝ่ายการตลาดในการติดต่อกับพ่อค้าขายส่ง การกำหนดโควต้าปริมาณดอกกุหลาบให้กับพ่อค้าแต่ละราย การทำบัญชี และการเก็บเงินในการขาย ทางกลุ่มจะมีพ่อค้าขายส่งประจำที่จะมารับซื้อถึงที่ทำการกลุ่มอยู่ 4 คน โดยแต่ละคนจะได้รับการแบ่งโควต้า ตามกำลังซื้อและตามตลาดที่แต่ละคนมี จำนวนโควต้าจะแบ่งเป็น 40%,

35%, 15% และ 10% ของปริมาณดอกกุหลาบทั้งหมดในแต่ละวัน และเรียงตามลำดับขนาดของพ็อคจาจากรายใหญ่มารายเล็กตามลำดับ ราคาขายทางกลุ่มจะแบ่งตามเกรด ดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 35 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 55 บาท / ห่อ (50 ดอก)
กรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 80 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรด C	ก้านยาว 45 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 6 บาท
เกรด B	ก้านยาว 55 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 8 บาท
เกรด A	ก้านยาว 65 ซม. ขึ้นไป	ราคา ดอกละ 10 บาท

การชำระเงินค่าดอกกุหลาบ ทางกลุ่มจะให้พ็อคจาชำระเงินทุกๆ 15 วัน พร้อมกับการจ่ายเงินให้เกษตรกรของกลุ่ม

การจัดสรรผลประโยชน์ ทางกลุ่มจะนำผลกำไรที่ได้มาหักเข้ากลุ่ม 20% ของผลกำไรทั้งหมดเพื่อไว้เป็นค่าดำเนินงาน ส่วนที่เหลือจะนำมาหารเท่าๆ กัน ออกเป็น 7 ส่วน แบ่งให้คณะกรรมการแต่ละคน

5. กลุ่มกุหลาบริมดง

กลุ่มเริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2540 โดยนายสุรพล หลวงเครื่อง ปัจจุบัน (พ.ศ. 2542) มีสมาชิกทั้งหมดจำนวน 20 คน

การบริหารงานของกลุ่มแบ่งออกได้ 2 ด้านคือ

1. ด้านการผลิต

ด้านการผลิต ทางกลุ่มจะกำหนดให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนปลูกกุหลาบไม่เกิน 3,500 ต้น และพันธุ์ที่ปลูกได้แก่

กุหลาบสีแดง	พันธุ์ดาลัส
กุหลาบสีขาว	พันธุ์ทีนี่เก้
กุหลาบสีโอรส	พันธุ์ซาเฟียร์

ในการปลูก วิธีการดูแลรักษาทางกลุ่มจะมีกรรมการฝ่ายตรวจไร่ ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปลูกและการดูแลรักษาที่ถูกต้อง การตรวจไร่จะเวียนกันไปในแต่ละสวนของเกษตรกร แต่สำหรับพันธุ์ที่ปลูกนั้นทางกลุ่มจะให้กรรมการฝ่ายตรวจไร่เป็นผู้กำหนดให้เกษตรกรว่าควรปลูกแต่ละพันธุ์จำนวนกี่ต้น แล้วให้เกษตรกรไปหาซื้อพันธุ์และปลูกตามที่กำหนดให้เอง นอก

จากนี้ทางกลุ่มยังมีการจัดจำหน่ายปุ๋ยและยาฆ่าแมลงให้แก่เกษตรกรเป็นเงินเชื่อ โดยให้เกษตรกรจ่ายชำระเงินทุกๆ 15 วัน

2. ด้านการตลาด

- **ด้านการรับซื้อ** กลุ่มจะทำหน้าที่เป็นผู้รวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกโดยทางกลุ่มจะรับซื้อกุหลาบจากเกษตรกรในราคาประกัน และจะให้เกษตรกรนำผลผลิตของตนที่ได้คัดเกรดมาแล้วตามมาตรฐานที่กลุ่มกำหนดมาส่งแก่กลุ่มก่อนเที่ยงทุกๆ วัน แล้วทางกลุ่มจะมีกรรมการฝ่ายคัดดอกเป็นผู้ตรวจสอบและบันทึกจำนวนกุหลาบที่เกษตรกรแต่ละคนนำมาส่ง ราคากุหลาบที่เกษตรกรจะได้รับแบ่งตามเกรดดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 45 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 70 บาท / ห่อ (50 ดอก)
กรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 90 บาท / ห่อ (50 ดอก)

กลุ่มกุหลาบจะจ่ายเงินค่าดอกกุหลาบให้แก่เกษตรกรทุกๆ 15 วัน พร้อมกับหักค่ายาฆ่าแมลงและปุ๋ยที่เกษตรกรซื้อจากกลุ่ม

- **ด้านการขาย** การขายผลผลิตกุหลาบทางกลุ่มจะขายให้กับพ่อค้าขายส่ง 3 ราย พ่อค้าแต่ละรายจะได้รับโควต้าจากทางกลุ่มเป็นเปอร์เซ็นต์เท่าๆ กันของปริมาณกุหลาบทั้งหมดที่กลุ่มรวบรวมจากเกษตรกรในแต่ละวัน กลุ่มจะคิดราคาดอกกุหลาบโดยบวกค่าบริการเพิ่มตามเกรดของดอกกุหลาบ ดังนี้

เกรดจิว	ก้านยาว 30-35 ซม.	ราคา 50 บาท / ห่อ (50 ดอก)
เกรดสั้น	ก้านยาว 35-40 ซม.	ราคา 80 บาท / ห่อ (50 ดอก)
กรดยาว	ก้านยาว 40-45 ซม.	ราคา 100 บาท / ห่อ (50 ดอก)

ทางกลุ่มจะให้พ่อค้าขายส่งจ่ายเงินค่าดอกกุหลาบทุกๆ 15 วัน และยังมีห้องเย็นสำหรับเก็บดอกกุหลาบที่พ่อค้าขายส่งฝากไว้เมื่อขนส่งไม่หมดด้วย โดยไม่คิดค่าบริการใดๆ เพิ่ม

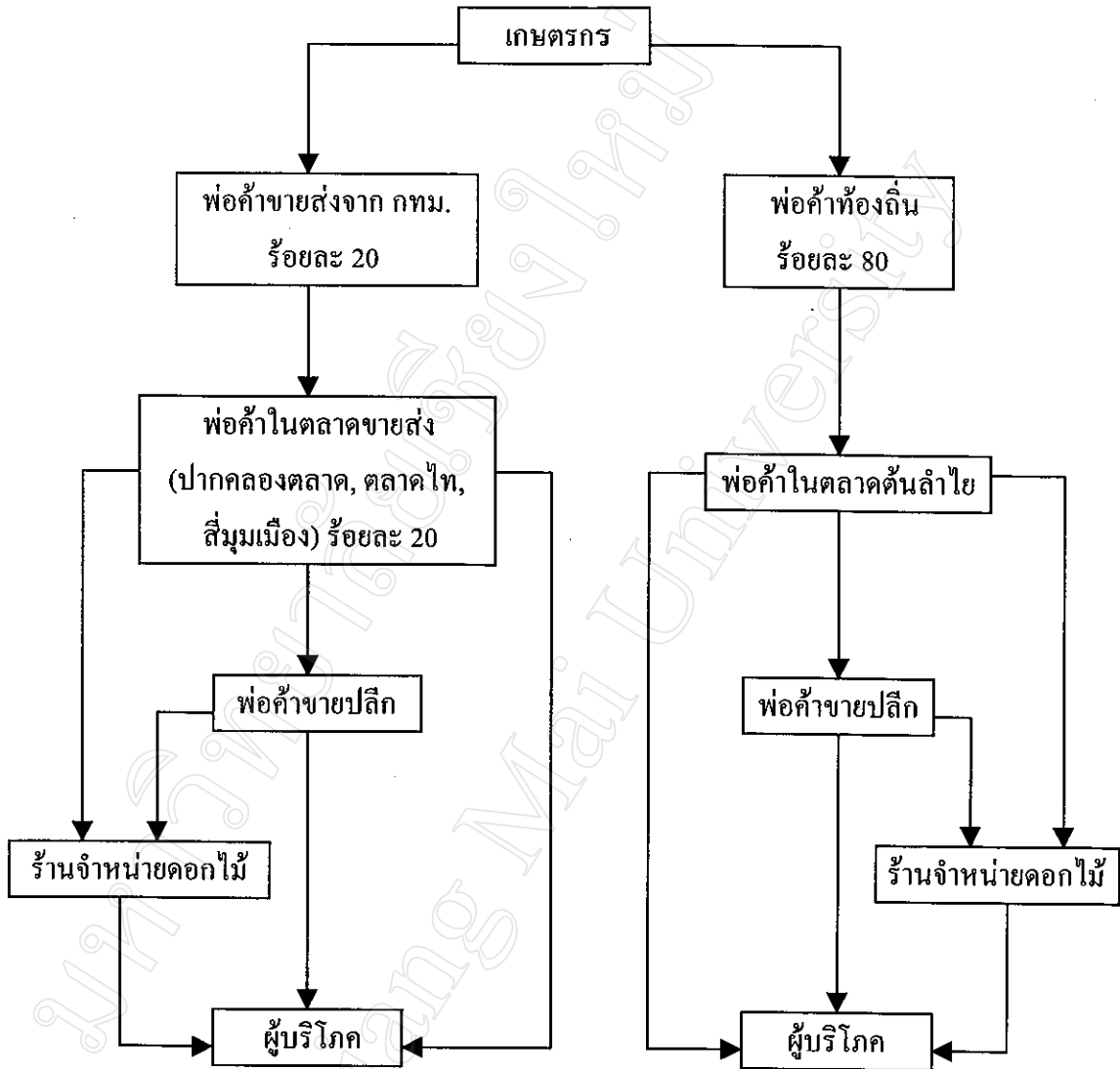
การจัดสรรผลประโยชน์ กลุ่มจะนำผลกำไรที่ได้รับในแต่ละเดือนมาแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนแรก 40 – 45% ของผลกำไรของกลุ่มนำไปจ่ายค่าเช่าสถานที่ที่ตั้งกลุ่ม ส่วนที่เหลือ 55 – 60 % จะนำมาแบ่งสรรให้กับกรรมการผู้บริหารกลุ่มในจำนวนที่เท่าๆ กัน

2.3 วิธีกราดตลาดและช่องทางการส่งออกกุหลาบ

การจัดจำหน่ายกุหลาบตัดดอกในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าช่องทางการจัดจำหน่ายกุหลาบตัดดอกของเกษตรกร ส่วนใหญ่จะมีการจำหน่ายผ่านพ่อค้าส่งในท้องถิ่น รองลงมาคือพ่อค้าส่งจากกรุงเทพฯ พ่อค้าปลีกและผู้บริโภคซึ่งเป็นบุคคลทั่วไป การจัดจำหน่ายกุหลาบตัดดอกก็มีทั้งการขายแบบแยกเกรดและขายคละเกรดในสัดส่วนที่เท่ากัน ส่วนช่องทางการจำหน่ายกุหลาบตัดดอกของพ่อค้าคนกลาง ถ้าเป็นพ่อค้าปลีกส่วนใหญ่จะจำหน่ายกุหลาบตัดดอกในจังหวัดเชียงใหม่ โดยจะจำหน่ายให้กับบุคคลทั่วไปมากที่สุด ส่วนมากจะเป็นดอกกุหลาบเกรดก้านจิว ก้านสั้น ก้านยาว และตกเกรดเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้บริโภคนิยมนำดอกกุหลาบไปจัดแจกันและตกแต่งสถานที่ ถ้าเป็นพ่อค้าขายส่งส่วนใหญ่จะนำกุหลาบตัดดอกไปจำหน่ายในกรุงเทพฯ โดยจะจำหน่ายให้กับร้านขายดอกไม้และพ่อค้าแม่ค้าในตลาดสด เช่นตลาดไท และปากคลองตลาด ซึ่งกุหลาบจังหวัดเชียงใหม่ได้รับความนิยมมากกว่าจังหวัดอื่น เนื่องจากคุณภาพดอกกุหลาบดีกว่า ประกอบกับได้รับการคัดเลือกดอกกุหลาบที่มีดอกและก้านสวย การจำหน่ายจะจำหน่ายให้กับผู้บริโภคและร้านขายดอกไม้ ทั้งในกรุงเทพฯ และในจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนการขนส่งดอกกุหลาบไปยังตลาดกรุงเทพฯและต่างจังหวัดนิยมขนส่งทางรถโดยสาร เนื่องจากสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก

วิธีการตลาด

การส่งออก

ดอกกุหลาบเป็นไม้ดอกไม้ที่ได้รับความนิยมทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศจึงมีความเป็นไปได้สูง ซึ่งกลุ่มผู้ปลูกดอกกุหลาบได้มีการส่งตัวแทนกลุ่มไปดูงานที่ประเทศฮ่องกง แต่เนื่องจากประเทศไทยยังขาดความพร้อมหลายด้านหากจะมีการส่งออกไปยังต่างประเทศก็ทำได้ ซึ่งประเทศไทยจะสามารถเจาะตลาดล่างและตลาดกลาง ได้แก่ตลาดฮ่องกงและสิงคโปร์ ส่วนตลาดระดับสูงขึ้นไปนั้นคุณภาพดอกกุหลาบจากประเทศไทยยังไม่ได้มาตรฐานที่

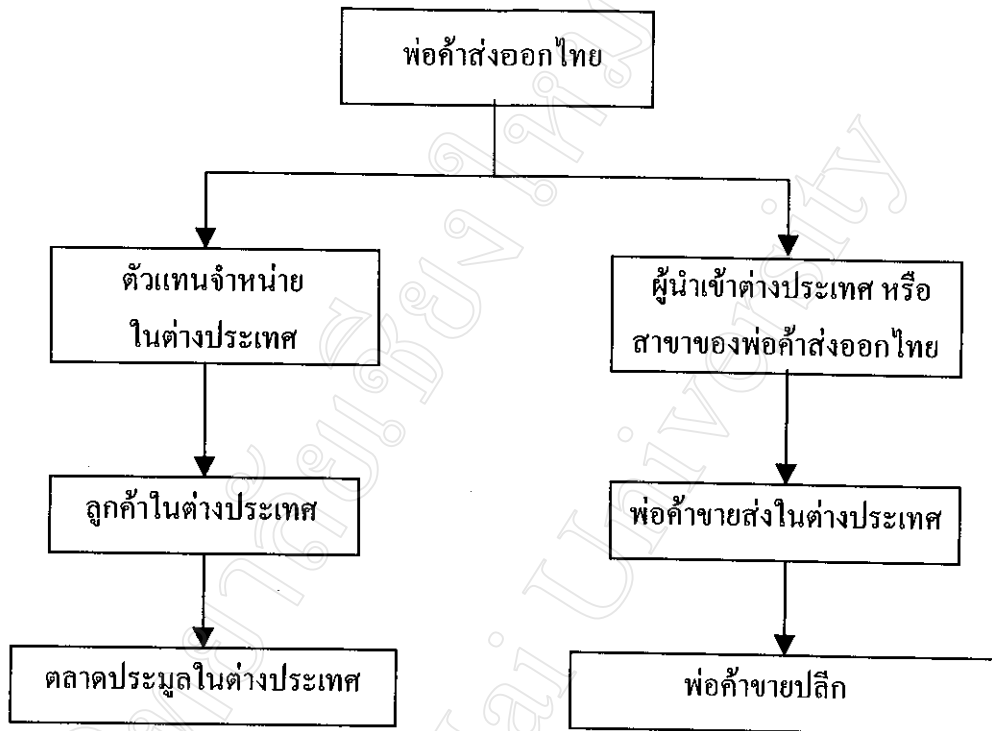
กำหนด ส่วนใหญ่เป็นดอกกุหลาบที่มาจากประเทศยุโรป เนื่องจากมีข้อได้เปรียบจากสภาพภูมิอากาศ และมีการพัฒนาคุณภาพในการผลิต ประกอบกับมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย จึงทำให้ดอกกุหลาบมีขนาดและคุณสมบัติตามมาตรฐานกำหนด

ในปัจจุบันนี้กลุ่มผู้ปลูกดอกกุหลาบกำลังอยู่ระหว่างการพัฒนาวิธีการผลิต เพื่อให้ได้ดอกกุหลาบตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และคิดว่าในอนาคตตลาดดอกกุหลาบทั้งภายในและต่างประเทศจะสร้างรายได้ให้เกษตรกรอย่างน่าพอใจ

ปัญหาอุปสรรคในการส่งออก

1. ปริมาณดอกกุหลาบไม่เพียงพอหากมี Order จากต่างประเทศ
2. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งค่อนข้างสูง
3. กลุ่มผู้ปลูกดอกกุหลาบยังขาดประสบการณ์ในการส่งออก รวมถึงในเรื่องการบรรจุหีบห่อ (Shipping) ด้วย
4. ปัญหาเรื่องสิทธิบัตร เนื่องจากผู้ปลูกกุหลาบในประเทศเนเธอร์แลนด์ได้จดทะเบียนสิทธิบัตรดอกกุหลาบพันธุ์ต่างๆ ไว้ หากประเทศไทยมีการส่งออกไปยังต่างประเทศอาจถูกกีดกันจากประเทศดังกล่าวได้
5. ข้อกำหนดในการนำไม้ดอกเข้าไปจำหน่ายในแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน
6. การแข่งขันทางด้านราคาและคุณภาพของดอกกุหลาบจากประเทศคู่แข่ง

ช่องทางการส่งออกดอกกุหลาบ

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พื้นที่ปลูกกุหลาบ

จากการศึกษาของ สุขชัย (2537) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกุหลาบและผลิตกุหลาบเพื่อการค้าในจังหวัดเชียงใหม่ มีขนาดพื้นที่ปลูกกุหลาบเฉลี่ย 2.97 ไร่ พื้นที่สูงสุด 30 ไร่ และพื้นที่ต่ำสุด 1 ไร่ และจากการศึกษาของศจิริรัตน์ (2540) พบว่า จำนวนพื้นที่ปลูกกุหลาบมีขนาดเฉลี่ย 1,856 ตารางเมตร พื้นที่ปลูกสูงสุด 3,200 ตารางเมตร และพื้นที่ปลูกต่ำสุด 800 ตารางเมตร

ปริมาณการผลิต ผลผลิตต่อไร่

จากการศึกษาของมานพ (2538) พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกุหลาบตัดดอกในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถผลิตกุหลาบตัดดอกได้มากที่สุดประมาณ 101 – 300 ดอกต่อวัน รองลงมาคือผลิตได้มากกว่า 90 ดอกต่อวัน โดยเกษตรกรที่มีปริมาณของดอกกุหลาบที่ได้รับต่อวัน 101 – 300 ดอกต่อวัน จะมีการจำหน่ายให้กับพ่อค้าปลีก และผู้บริโภคโดยตรงมากที่สุด ส่วนนิสาร์รัตน์ (2541) พบว่า

เกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอสันกำแพงส่วนใหญ่ผลิตกุหลาบได้วันละ 201 – 400 ดอก รองลงมาผลิตได้วันละ 201 – 400 ดอก

พันธุ์กุหลาบ

จากการศึกษาของสุขชัย (2537) พบว่า พันธุ์กุหลาบที่เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ นิยมปลูกในแต่ละปีดังนี้ กุหลาบสีแดง พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือพันธุ์คาร์ดินาล กุหลาบสีส้ม พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือพันธุ์มาเดอลอน กุหลาบสีชมพูพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ลิเวีย กุหลาบสีขาวพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ทีนี่เก้ กุหลาบสีเหลือง พันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือพันธุ์ฟรีสโก้ และควีนสิริกิติ์ ส่วนกุหลาบสีม่วงพันธุ์ที่เกษตรกรนิยมปลูกมากที่สุดคือพันธุ์อะซูซี และบลูมูน ขณะที่ นิสารัตน์ (2541) พบว่า พันธุ์กุหลาบที่เกษตรกรในอำเภอสันกำแพงนิยมปลูกมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ ดาลลัส (สีแดง), ซาเฟียร์ (สีโอรส), เปอร์เซีย (สีชมพู), ทีนี่เก้ (สีขาว) และ ลิเวีย (สีชมพู) ตามลำดับ

เทคโนโลยีการผลิตกุหลาบ

การใช้โรงเรือนในการปลูกกุหลาบ จากการศึกษาศึกษาของสุขชัย (2537) พบว่า เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.3) ไม่ใช้โรงเรือนในการปลูกกุหลาบ ส่วนเกษตรกรที่ใช้โรงเรือนในการปลูกกุหลาบนั้น ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.1) ใช้โรงเรือนแบบพลาสติก รองลงมาคือแบบกระจก และแบบไฟเบอร์ ตามลำดับ

การบรรจุหีบห่อเพื่อการค้า สุขชัย (2537) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.8) จะทำการบรรจุกุหลาบด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ก่อนแช่ห้องเย็นไว้ รองลงมาจะทำการบรรจุหีบห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์แล้วใส่ถุงพลาสติก และบรรจุหีบห่อด้วยกล่องกระดาษ แล้วส่งตลาดรับซื้อโดยตรงทันที ตามลำดับ

ระบบการให้น้ำ นิสารัตน์ (2541) ศึกษาพบว่า ระบบการให้น้ำในแปลงของเกษตรกรนั้นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.37) จะใช้ระบบปล่อยน้ำเข้าแปลงกุหลาบซึ่งวิธีการนี้จะเป็นการช่วยลดการเป็นเชื้อราของต้นกุหลาบ

การใช้ฮอร์โมน นิสารัตน์ (2541) ศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.74 มีการใช้ฮอร์โมนกับกุหลาบ โดยการฉีดฮอร์โมนพร้อมๆ กับให้ปุ๋ยทางใบหรือพ่นยาฆ่าแมลง โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ฮอร์โมนเพื่อเร่งการเจริญเติบโตและเร่งการออกดอก

ตลาดจำหน่ายผลผลิตกุหลาบ

จากการศึกษาของสุขชัย (2537) พบว่า ตลาดจำหน่ายดอกกุหลาบในจังหวัดเชียงใหม่ของเกษตรกรคือ ร้านขายดอกไม้และร้านจัดดอกไม้ ตลาดวโรรสและตลาดต้นลำไย ตลาดคำเที่ยง โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ตลาดต้นพยอม ตลาดเมืองใหม่ และตลาดอื่นๆ ตามลำดับ สำหรับตลาดต่างจังหวัดที่เกษตรกรส่งดอกกุหลาบไปขายได้มากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร ขอนแก่น ภูเก็ต สงขลา อุบลราชธานี และฉะเชิงเทราตามลำดับ ส่วนตลาดต่างประเทศที่เกษตรกรส่งกุหลาบไปจำหน่ายมากที่สุด คือ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และฮ่องกงตามลำดับ

มานพ (2538) พบว่าการจำหน่ายกุหลาบตัดดอกในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่จะจำหน่ายผ่านพ่อค้าปลีกและผู้บริโภคโดยตรง รองลงมาคือพ่อค้าปลีกและตัวแทน โดยส่วนใหญ่พ่อค้าปลีกจะเป็นพ่อค้า แม่ค้าในตลาดสดในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจะจำหน่ายกุหลาบให้บุคคลทั่วไปมากที่สุด ในขณะที่พ่อค้าขายส่งส่วนใหญ่จะนำกุหลาบไปจำหน่ายในกรุงเทพฯ ถ้าเป็นตัวแทนส่วนใหญ่จะนำกุหลาบตัดดอกไปจำหน่ายทั้งในกรุงเทพฯ และในจังหวัดเชียงใหม่ โดยจะจำหน่ายให้กับผู้บริโภคและร้านขายดอกไม้

ต้นทุนในการผลิตกุหลาบ

จากการศึกษาของศจิริรัตน์ (2540) พบว่า เกษตรกรที่ปลูกกุหลาบส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนในการผลิตกุหลาบเฉลี่ย 106,925.52 บาทต่อไร่ ต้นทุนรวมสูงสุด 144,000 บาท ต้นทุนรวมต่ำสุด 68,200 บาท ส่วนนิสารัตน์ (2541) พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตกุหลาบเฉลี่ย 157,000 บาทต่อไร่ต่อปี โดยมีต้นทุนสูงสุด 258,000 บาทต่อไร่ต่อปี และต่ำสุด 62,200 บาทต่อไร่ต่อปี ในขณะที่ สุขชัย (2537) พบว่า รายจ่ายในการผลิตกุหลาบส่วนใหญ่จะเป็นค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย 11,622.08 บาทต่อไร่ต่อปี รองลงมาเป็น ค่าวัสดุอุปกรณ์มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 3,616.87 บาทต่อไร่ต่อปี ค่าเตรียมดิน ค่าปุ๋ยวิทยาศาสตร์ ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และค่าปุ๋ยอินทรีย์ตามลำดับ

ผลตอบแทนในการผลิตกุหลาบ

จากการศึกษาของสุขชัย (2537) พบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกกุหลาบเฉลี่ย 226,927.63 บาทต่อไร่ เกษตรกรที่มีรายได้จากการปลูกกุหลาบสูงสุดเป็น 1,800,000 บาท ต่ำสุด 36,000 บาท ส่วนศจิริรัตน์ (2540) ศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกกุหลาบได้รับผลตอบแทนเฉลี่ย 182,143.45 บาท ผลตอบแทนสูงสุด 314,000 บาท ผลตอบแทนต่ำสุด 37,170 บาท ขณะที่ นิสารัตน์ (2541) ศึกษาพบว่าเกษตรกรมีรายได้จากการผลิตกุหลาบเฉลี่ย 283,029 บาทต่อปี